NSW Health

Meningococcal ACWY အကသံဉ်ဆဲးဒီသဒၢတၢ်ဆါ

မိၢ်ပၢ်အတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိုၤအလံာ်ကဘျုံး

အီးစတြ့လယါအပဒိဉ်ဟ့ဉ်ကလိကသံဉ်ဆဲးဒီသဒၢခီဖျိထံကိၢ်တၢ်ဆဲးကသံဉ်ဒီသဒၢအတၢ်ရဲဉ်တၢ်ကျဲၤ National Immunisation Program (NIP) နၣ်လီၤ.

သံကွၢ် - တၢ်လၢ meningococcal အတၢ်ဆါစံးတၢ်နၣ်မ့ၢ်မနုၤလဲၣ်.

Meningococcal အတၢ်ဆါနၣ်တနါစိၤကဲထိဉ်ဘဉ်သနာ်ကမ့ၢ်တၢ်ဘဉ်ကူဘဉ်ကၢ်လၢအနးဒိဉ်မးလီၤ. အညီနၢ်ဒုးကဲထိဉ်ခိဉ်နၣ်အသလီညီးတၢ်ဆါ(ခိဉ်နၣ်ညီးထိဉ်ဒီးပျိၢ်အနၣ်ကံၢ်ညီးထိဉ်)ဒီး,မ့တမ့ၢ်နိၢ်ခိအစဲ(လ)မၤဘဉ်ဒိက့ၤနိၢ်ခိအဒွဲတဖဉ်နၣ်လီၤ.

တၢ်ဆါပနီဉ်တဖဉ်ဘဉ်တဘဉ်ကပဉ်ဃုာ်-

- **တၢ်ကိၢ်ထိဉ်သတူၢ်ကလာ်**
- **ခိဉ်သဉ်ဃံဆါ**
- **ကိာ်ဘိဆိုဉ်**
- **အစုဆၢအခိဉ်ဆၢဆါ**
- **တၢ်သးလၢအဂိၤ-အလုးမ့တမ့ၢ်ဖံးဘ့ဉ်ဘျူး**
- **ကွၢ်တၢ်ကပီၤတန္ၢ်ဘဉ်**
- **သးကလဲၤဒီးဘျိး**

Meningococcal အတၢ်ဘဉ်ကူဘဉ်ကၢ်ထိဉ်ဘးအမျးကယၤ ၁၀ နၣ်ကဲထိဉ်တၢ်သံတၢ်ပှၤ်သ့, ဖဲကသံဉ်မၤသံတၢ်ဃၢ်အတၢ်ကူစါနၣ်ဖိုးမံဘဉ်လီၢ်ဘဉ်စးအခါဒဉ်လာ်နၣ်လီၤ. ပှၤလၢအမူတ့ၢ်ဒီးတၢ်ဘဉ်ကူဘဉ်ကၢ်တဖဉ်ကအိဉ်ဒီးတၢ်ကိတၢ်ခဲလၢအယာ်အထၢတဖဉ်နၣ်လီၤ.

သံကွၢ် - မ့ၢ် meningococcal အတၢ်ဆါရၤလီၤအသးဒ်လဲၣ်.

Meningococcal အဃၢ်နၣ်ရၤလီၤအသးလၢပှၤကညီတဂၤဒီးတဂၤအဘၢဉ်စၢၤခီဖျိထးခိဉ်ထံလၢနါစ့ၤဒီးကိာ်ယူၢ်တဖဉ်နၣ်လီၤ. ညီနၢ်လိဉ်ဘဉ်တၢ်ထိးဘဉ်လၢအဘူးဒီးအယာ်ဒီးပှၤတဂၤလၢအစိာ်ဃာ်တၢ်အဃၢ်လၢအိဉ်ဆူဉ်အိဉ်ချ့ဂ့ၤဂ့ၤနၣ်လီၤ. အဒိတခါနၣ်"တၢ်ထိးဘဉ်လၢအဘူးဒီးအယာ်" မ့ၢ်တၢ်အိဉ်ဆိးတပူၤဃီလၢဟံဉ်တဖျၢဉ်ဃီအပူၤမ့တမ့ၢ် တၢ်နၢမူလိာ်သးယိာ်ယိာ်နၣ်လီၤ. Meningococcal အဃၢ်နၣ်တရၤလီၤအသးညီညီဘဉ်ဒီးအိဉ်မူလၢနိၢ်ခိအချၢယာ်ယာ်တန့်ဘဉ်.

သံကွၢ် - မ့ၢ်ကသံဉ်ဒီသဒၢမၤတၢ်ဒ်လဲၣ်.

ကသံဉ်ဒီသဒၢတဖဉ်မၤစၢၤနဂံၢ်တြိဆၢတၢ်ဆါအသနူလၢအဒုးထီဒါတၢ်ဘဉ်ကူဘဉ်ကၢ်တဖဉ်နၣ်လီၤ. ဖဲပှၤတဂၤလၢအဆဲးဒီသဒၢအသးမ့ၢ်အိဉ်ဘဉ်လၢတၢ်ဘဉ်ကူဘဉ်ကၢ်တဖဉ်အံၤအကျါနၣ်,အဝဲသ့ဉ်အဂံၢ်တြိဆၢတၢ်ဆါအသနူနၣ်ဒုးထိဒါတၢ်ဆါန့ၢ်ဂ့ၤဒိဉ်, လၢအတၢ်ဒီသဒၢတၢ်ဆါကဲထိဉ်အသးမ့တမ့ၢ်မၤစၢ်လီၤတၢ်ဆါအတၢ်နးတၢ်ကျဲၤနၣ်လီၤ.

သံကွၢ် - တၢ်လၢ meningococcal ACWY အကသံဉ်ဆဲးဒီသဒၢနၣ်အတုၤလီၤတီၤလီၤထဲလဲၣ်.

Meningococcal ACWY အကသံဉ်ဆဲးဒီသဒၢတဖျၢဉ်နၣ်အတုၤလီၤတီၤလီၤဒိဉ်မးလၢတၢ်ကထိဒါ meningococcal အတၢ်ဆါ (အကလုာ် A, C, W ဒီး Y)တဖဉ်နၣ်လီၤ. အတဒီသဒၢထိဒါအကလုာ် B အတၢ်ဆါဘဉ်.

သံကွၢ် - မ့ၢ်မတၤကြၢးဒီးနၣ့်ကသံဉ်ဒီသဒၢတခါအံၤလဲၣ်.

ကိုဖိထိဉ်အတီၤ ၁၀ ခဲလာ်လၢအထိဉ်တီၤထိကိုဒီး,မ့တမ့ၢ်ပှၤလၢအသးအိဉ် ၁၅-၁၉နံဉ်နၣ်ကြၢးမၤနၣ့်ကသံဉ်ဆဲးဒီသဒၢတၢ်ဆါလၢကဒီသဒၢထိဒါ meningococcal types A, C, W, ဒီး Y တဖဉ်နၣ်လီၤ.

သံကွၢ် - မ့ၢ်မတၤတကြၢးဒီးနၣ့်ကသံဉ်ဆဲးဒီသဒၢတခါအံၤလဲၣ်.

Meningococcal ACWY အကသံဉ်ဆဲးဒီသဒၢတၢ်ဆါနၣ်တၢ်တကြၢးဆဲးနၣ့်ဝဲဒဉ်လၢပှၤလၢလာ်တဖဉ်အံၤနၣ်ဘဉ်-

- **ပှၤလၢအဒၢမ့တမ့ၢ်ဘဉ်တဘဉ်အဒၢ**
- **မၤနၣ့်တၢ်တဖိးဒီးသွံဉ်အတၢ်ဘဉ်ဒိဘဉ်ထံးအနး (anaphylaxis) ဖဲဆဲး meningococcal ကသံဉ်ဒီသဒၢလၢညါတဖျၢဉ်ဝံၤအလိၢ်ခံ**
- **မၤနၣ့်တၢ်တဖိးဒီးသွံဉ်အတၢ်ဘဉ်ဒိဘဉ်ထံးအနး (anaphylaxis) ဖဲကသံဉ်ဒီသဒၢအတၢ်စဲတခါလၢ်လၢ်ဝံၤအလိၢ်ခံ**
- **သ့ဉ်ညါလၢတဘဉ်လိာ်အသးဒီး tetanus toxoid နီတစဲးဘဉ်အခါနၣ်လီၤ.**

သံကွၢ် - တၢ်လၢ anaphylaxis မ့ၢ်တၢ်မနုၤလဲၣ်.

Anaphylaxis မ့ၢ်သွံဉ်တဖိးဒီးကသံဉ်အတၢ်ဘဉ်ဒိဘဉ်ထံးလၢအနးတခါလၢအဒုးကဲထိဉ်တၢ်သးသပူၤမ့တမ့ၢ်တၢ်သံတၢ်ပှၤ်ဖဲတၢ်မ့ၢ်တကူစါအီၤချ့သဒိးအခါတခါလီၤ. တၢ်အံၤတနါစိၤကဲထိဉ်အသးဖဲဆဲးကသံဉ်ဒီသဒၢတၢ်ဆါဝံၤအလိၢ်ခံနၣ်ဘဉ်. ပှၤဟ့ဉ်ကသံဉ်ဆဲးဒီသဒၢတဖဉ်ဘဉ်တၢ်သိဉ်လိအီၤလၢကကူစါတၢ်တဖိးဒီးသွံဉ်အတၢ်ဘဉ်ဒိဘဉ်ထံးလၢအနး (anaphylaxis) တဖဉ်နၣ်လီၤ.

သံကွၢ် - ကသံဉ်ဒီသဒၢတဖဉ်ပူၤဖျဲးဝဲဒဉ်ထဲလဲၣ်.

ကသံဉ်ဒီသဒၢလၢအီးစတြ့လယါအပူၤနၣ်ပူၤဖျဲးဒိဉ်မးလီၤ. အဝဲသ့ဉ်ကဘဉ်ဖျိဝဲဒဉ်တၢ်ပူၤဖျဲးအတၢ်သမံသမိးအဃံးတချုးတၢ်ကူစါယါဘျါပီးလီအတၢ်ရဲဉ်ကျဲၤပၢဆှၤ(Therapeutic Goods Administration -TGA) ဟ့ဉ်အီၤဒီးတၢ်ပျဲနၣ်လီၤ. TGA ကွၢ်ဟုဉ်စ့ၢ်ကီးကသံဉ်ဆဲးဒီသဒၢတဖဉ်ဖဲတၢ်သူအဝဲသ့ဉ်ဝံၤအလိၢ်ခံနၣ်လီၤ.

သံကွၢ် - တၢ်မနုၤအိဉ်လၢ meningococcal ACWY အကသံဉ်ဆဲးဒီသဒၢအပူၤလဲၣ်.

ကသံဉ်ဆဲးဒီသဒၢတၢ်ဆါအံၤကအိဉ်ဒီး trometamol, sucrose, sodium chloride, sodium acetate, ဒီးထံတဖဉ်နၣ်လီၤ. ပီးလီသ့ဉ်တဖဉ်အံၤတၢ်ထၢနၣ်လီၤအီၤဆံးကိာ်ဖိလၢကမစၢၤကသံဉ်ဒီသဒၢမၤတၢ်မ့တမ့ၢ်တၢ်ဟ်ကီၤဃာ်အီၤနၣ်လီၤ.

သံကွၢ် - မ့ၢ်ယဖိဒီးနၣ့်ဘဉ်လံ meningococcal ACWY အကသံဉ်ဆဲးဒီသဒၢတၢ်ဆါ၆၆. မ့ၢ်အပူၤဖျဲးဝဲဒဉ်လၢတၢ်ကမၤနၣ့်အီၤအသိတဘျိ၆၆.

Meningococcal ACWY အကသံဉ်ဆဲးဒီသဒၢတၢ်ဆါနၣ်ဘဉ်တၢ်ဟ့ဉ်လီၤအီၤဆူဖိသဉ်လၢအသးအိဉ် ၁၂ လါစးထိဉ်ဖဲယူၤလံ ၂၀၁၈ နံဉ်နၣ်လီၤ. နဖိအံၤဘဉ်တဘဉ်ကမၤနၣ့်ဘဉ် meningococcal C အကသံဉ်ဆဲးဒီသဒၢတၢ်ဆါလၢညါလီၤ. ကသံဉ်ဆဲးဒီသဒၢတၢ်ဆါနၣ်ထဲဒဉ်ဒီသဒၢထိဒါ meningococcal C အတၢ်ဆူးတၢ်ဆါလီၤ.

လၢထံကိၢ်တနီၤအပူၤနၣ်, ကသံဉ်ဆဲးဆူဉ်ထိဉ်နၣ်တၢ်ဟ့ဉ်ကူဉ်အီၤလၢသးစၢ်လိဉ်ဘိတဖဉ်အဂိၢ်လီၤ. ACWY အကသံဉ်ဆဲးဒီသဒၢတၢ်ဆါတခါအံၤဒီသဒၢထိဒါဝဲဒဉ် meningococcal C, ဒ်နၣ်အသိး A, W, ဒီး Y လီၤ.

သးစၢ်လိဉ်ဘိတနီၤလၢအအိဉ်ဒီးဆူဉ်ချ့အတၢ်အိဉ်သးလီၤလီၤဆီဆီတနီၤ(အဒိဒ်အကမီတအိဉ်မ့တမ့ၢ်ဂံၢ်တြိဆၢတၢ်ဆါအသနူအဂံၢ်စ့ၤ)ဘဉ်တဘဉ်ကဒိးနၣ့်ဘဉ်လံကသံဉ်ဆဲးဒီသဒၢတၢ်ဆါတခါအံၤနၣ်လီၤ. ဖဲတၢ်အိဉ်သးမ့ၢ်အိဉ်ဒ်အံၤ,ဝံသးစူၤသမံသမိးဘဉ်တၢ်ဒီးန GP မ့တမ့ၢ်ပှၤစဲဉ်နီၤလၢကထံဉ်ဘဉ်မ့ၢ်နဖိလိဉ်ဘဉ်ကသံဉ်အဂၤတဖျၢဉ်၆၆နၣ်ဂ့ၢ်.

သံကွၢ် - မ့ၢ်ပှၤအဂၤကြၢးမၤန့ၢ်ကသံ့်ဆဲးဒီသဒၢတၢ်ဆါတခါအံၤလဲာ့်.

ကသံ့်ဆဲးဒီသဒၢတၢ်ဆါတခါအံၤဘ့်တၢ်ဟ့်ကူ့်အီၤလၢ-

- **ပှၤလၢအလဲၤကွၤတၢ်ဆူတၢ်လိၢ်လၢအအိ့်ဒီး meningococcal တၢ်ဆါအတၢ်လီၤ ပျံၤလၢအအါဒ်သိး Hajj**
- **ပှၤမၤတၢ်ဖိလီၤလီၤဆီဆီတနီၤ, ဒ်သိးတၢ်မူအတၢ်ဖိလံၤဖိဃၢ်တၢ်မၤကွၢ်အဒၢးအပှၤမၤတၢ်ဖိ**
- **ပှၤလၢအအိ့်ဒီးတၢ်ဆူးတၢ်ဆါအတၢ်အိ့်သး,အဒိဒ်သိးပှၤလၢအကမိတအိ့်တဖ့်.**

သံကွၢ် - ကသံ့်အတၢ်ဘ့်ဒိဘ့်ထံးလၢအဘ့်ထွဲဒီး meningococcal ACWY အကသံ့်ဆဲးဒီသဒၢတၢ်ဆါတဖ့်မ့ၢ်မနုၤလဲာ့်.

ကသံ့်အတၢ်ဘ့်ဒိဘ့်ထံးတဖ့်နှ့်ညီနုၢ်အကဲတၢ်စၢ်စၢ်ဖိန့်လီၤ. ဘ့်တဘ့်အကပာ်ဃုာ်-

- **တၢ်လိၤကိၢ်**
- **ခိ့်သ့်ဃံဆါ**
- **တၢ်ခိ့်မူၤ**
- **တၢ်ဆါ,တၢ်ဂီၤထိ့်မ့တမ့ၢ်တၢ်ညီးထိ့်ဖဲတၢ်ဆဲးဃာ်ကသံ့်အလိၢ်နှ့်လီၤ.**

ကသံ့်အတၢ်ဘ့်ဒိဘ့်ထံးသ့ဉ်တဖ့်အံၤညီနုၢ်ဟၢမၢ်ကွံာ်ဝဲဒ့်လၢ ၂-၃ သီအတီၢ်ပူၤန့ှ်လီၤ. ကသံ့်အတၢ်ဘ့်ဒိဘ့်ထံးလၢအနးန့ှ်တနၢ်စိၤကဲထိ့်အသးဘ့်.

လၢတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤဆူညါဘ့်ဃးကသံ့်အတၢ်ဘ့်ဒိဘ့်ထံးတဖ့်နှ့်,လဲၤအိ့်သကိးဘ့် health.nsw.gov.au/schoolvaccination ဒီးသမံသမိးဝဲဒ့်ပှၤပူၤသူတၢ်ကသံ့်ကသီအတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤ (Customer Medicines Information, CMI) တက့ၢ်.

ဖဲနမ့ၢ်ဘ့်ယိ့်တၢ်ဘ့်ဃးကသံ့်အတၢ်ဘ့်ဒိဘ့်ထံးန့ှ်,ဆဲးကျိးဘ့်န GP တက့ၢ်. အဝဲသ့ဉ်ဟ်ဖျါထီ့်အတၢ်ဘ့်ယိ့်တမံၤလၢ်လၢ်ဆူလီၢ်ကဝီၤကမျၢ်ဆူဉ်ချ့အဝဲၤဒ့အအိ့်သ့လီၤ.

သံကွၢ် - မ့ၢ်ယမၤန့ၢ်ယဖိအတၢ်ဆဲးကသံ့်ဒီသဒၢအတၢ်မၤနီ့်မၤဃါတခါကသ့လၢကျဲဒ်လဲာ့်.

နဖိအတၢ်ဆဲးကသံ့်ဒီသဒၢအဂ့ၢ်အကျိၤလီၤတံၢ်နှ့်တၢ်ကထၢနှာ်လီၤအီၤလၢ Australian Immunisation Register (AIR) အပူၤလီၤ.

မိၢ်ပၢ်တဖ့်မၤန့ၢ်အဝဲသ့ဉ်အဖိအတၢ်ဆဲးကသံ့်ဒီသဒၢတၢ်ဆါအတၢ်စံ့်စိၤအတၢ်ဟ်ဖျါအဒိတဘ့ဉ်တုၤလီၤလၢဖိသဉ်အသးပှဲၤထီ့် ၁၄ နံ့်နှ့်သ့လီၤ. ကိုဖိလၢအသးအိ့် ၁၄ နံ့်ဒီးဆူအဖိခိ့်မၤန့ၢ်အဝဲသ့ဉ်အနိၢ်ကစၢ်တၢ်မၤနီ့်မၤဃါတဖ့်သ့လီၤ. နမၤန့ၢ်အီၤသ့-

- **ခီဖျိုနမဲဒံးခဲ(ရ)အစရီလၢလီဟ့်ယဲၤအဖိခိ့်လၢအအိ့်ဖဲ my.gov.au**
- **သူ Medicare Express Plus အဲး(ဖ)ဖဲ servicesaustralia.gov.au/express-plus-mobile-apps**
- **ခီဖျိတၢ်ကိးဝဲဒ့် AIR ထိရီၤတၢ်ဃုသ့ဉ်ညါတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤအလိကျိၤဖဲ ၁၈၀၀ ၆၅၃ ၈၀၉ တက့ၢ်.**